

Nr 23.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående restitution av bensinskatt till utövare av fiskerinäringen m. m.

Till bevillningsutskottet ha hänvisats följande, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna I: 2 av herr *Emil Petersson* och II: 8 av herr *Utbult m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta, att bensinskatten borttages på sådan bensin, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske, eller, om detta av vissa skäl inte låter sig göra, att skatten restitueras direkt till förbrukaren, såsom i Danmark, eller att yrkesfiskare få inköpa avgiftsfri bensin, såsom i Norge»;

2) de likalydande motionerna I: 202 av herr *Hällgren* och II: 323 av herrarna *Skoglund* i Umeå och *Jonsson* i Skedsbygd, vari hemstälts, »att riksdagen, därest höjning av bensinskatten beslutas, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning, huruvida utöver nuvarande system för kollektiv restitution till fiskerinäringen av erlagd bensinskatt jämväl återbäring direkt till fiskare av sådan skatt må kunna ske, samt att Kungl. Maj:t till 1949 års riksdag måtte framlägga förslag i ärendet»;

3) de likalydande motionerna I: 115 av herr *Hjalmar Nilsson m. fl.* och II: 218 av herr *Hæggbloom m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte dels besluta om restitutionsförfarande för bensin, använd för jordbrukets drift, antingen gällande skatten för bensin i dess helhet eller för föreslagen tilläggs-skatt på bensin, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag beträffande formerna för restitutionsförfarandet»; samt

4) motionen II: 222 av herr *Nilson* i Spånstad, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta, att restitution av bensinskattemedel för bensin, som användes inom jordbruket, må beviljas enligt samma grunder som nu tillämpas för inom fiskerinäringen använd bensin».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 8, I: 202, II: 218 och II: 222.

I detta sammanhang torde böra omnämnas, att frågan om restitution av bensinskatt direkt till utövare av fiskerinäringen jämväl behandlats i de likalydande motionerna I: 15 av herr *Gustaf Karlsson m. fl.* och II: 34 av herr *Johansson* i Torp *m. fl.*, vilka båda motioner emellertid hänvisats till jordbruksutskottet.

Beskattningen av bensin regleras genom förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit. Skatten å bensin — som ursprungligen utgick med 6 öre för liter och därefter successivt höjts — har sedan den 1 januari 1946 utgjort 18 öre för liter (SFS 1945: 737 och 739).

Enligt beslut av innevarande års riksdag skall — utöver nyssnämnda skatt av 18 öre — fr. o. m. den 1 april 1948 till staten erläggas tilläggsskatt å bensin med 27 öre för liter. De i 1929 års förordning meddelade bestämmelserna rörande skatt å bensin skola tillämpas jämväl i fråga om sålunda utgående tilläggsskatt.

Restitution av skatt å bensin, som användes inom fiskerinäringen.

Enligt 5 § i 1929 års förordning, sådant detta författningsrum lyder jämlikt förordningen den 14 april 1944 (nr 141), må restitution av skatt åtnjutas i följande fall, nämligen:

a) för bensin eller motorsprit, som i oförändrat skick utföres till utrikes ort eller svensk frihamn;

b) för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av *motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske*;

c) för bensin och motorsprit, som vid tillverkning av motorer användes för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att därvid transportmedel framföres; samt

d) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motordrift.

I 6 § samma förordning föreskrives bl. a. att restitution i de fall, som avses under b) här ovan, må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor Konungen bestämmer, samt att — där beträffande förbrukning av bensin inom viss näringsgren ur kontrollsynpunkt eller eljest på grund av särskilda omständigheter hinder möter mot restitution — Konungen äger föreskriva, att i stället återbäring skall ske sålunda, att visst med hänsyn till beräknad förbrukning bestämt belopp skall efter förordnande av Konungen eller myndighet, som Konungen bestämmer, användas för näringsgrenens främjande.

I 9 § kungörelsen den 6 juni 1929 (nr 122) med vissa bestämmelser om särskild skatt å bensin har Kungl. Maj:t meddelat närmare föreskrifter angående återbäring av skatt å bensin, som användes för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt fiske. Ursprungligen stadgades i 9 §, att dylik återbäring skulle ske på det sättet, att årligen ett belopp motsvarande en tredjedels procent av de under nästföregående budgetår influtna bensinskatte-medlen, dock högst 50 000 kronor (fr. o. m. budgetåret 1932/33 högst 90 000 kronor) skulle ställas till lantbruksstyrelsens förfogande att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av styrelsen användas för fiskerinäringens främjande. Enligt kungörelse den 9 juni 1939 (nr 326), varigenom 9 § erhöll sin nuvarande lydelse, skall beträffande nu ifrågavarande återbäring gälla vad Kungl. Maj:t och riksdagen därom för varje budgetår besluta.

I årets statsverksproposition (nionde huvudtiteln) har gottgörelsen till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt upptagits till samma belopp som föregående budgetår eller 360 000 kronor. I samband med framläggandet av förslaget om nämnda gottgörelse har föredragande departementschefen erinrat om den höjning av bensinskatten, som chefen för finansdepartementet i annat sammanhang föreslagit, och därjämte uttalat, att därest denna skatthöjning komme att genomföras, borde det bensinskattebelopp, som fiskare komme att erlägga under budgetåret 1947/48, komma att överstiga förenämnda belopp av 360 000 kronor, vilket beräknats med utgångspunkt från nuvarande skattesats av 18 öre. Innan slutligt avgörande träffats rörande dispositionen av de medel, som komme att tillföras statsverket genom höjningen av bensinskatten, vore föredragande departementschefen emellertid icke beredd att taga ställning till frågan huruvida skatthöjningen borde tagas i betraktande vid bestämmande av storleken av de medel, som skulle restitueras till fiskerinäringen. Därest så ansåges böra bliva fallet, syntes hänsyn kunna tagas till den genom skatthöjningen förorsakade ökningen av de av fiskare under innevarande budgetår inbetalade bensinskattemedlen vid prövningen av restitutionsanslaget för budgetåret 1949/50.

Av den nu lämnade redogörelsen för gällande bestämmelser om restitution av skatt för bensin, som användes vid yrkesmässigt bedrivet fiske, framgår, att restitution medgives endast kollektivt och icke individuellt till de fiskare, som förbrukat bensinen. Emellertid har frågan om ändrade regler för detta slag av restitution vid ett flertal tillfällen upptagits till behandling och även varit föremål för riksdagens bedömande.

Sålunda framlade *1933 års fiskeriutredning* i skrivelse den 5 april 1935 till chefen för jordbruksdepartementet visst förslag om restitution av skatt å bensin, som använts för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske. Enligt detta förslag skulle restitution kunna ske direkt till de fiskare, som för nämnda ändamål förbrukat bensin. Fiskare, som önskade restitution, skulle vara skyldiga att före viss dag, förslagsvis den 1 februari, till lantbruksstyrelsen ingiva ansökning om restitution av skatt å den bensin, som under föregående år använts för yrkesmässigt fiske. Ansökningen skulle avgivas enligt ett av lantbruksstyrelsen fastställt formulär samt innehålla uppgifter om inköp av bensin under det gångna året, verifierade av vederbörande försäljare, ävensom på heder och samvete avgiven förklaring från sökanden om hur stor del av denna bensinkvantitet som använts för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske. Sökanden skulle vidare lämna uppgift om motors fabrikat och maskinstyrka samt om vilka fisken han under sagda år idkat och under vilka tider de bedrivits. Lantbruksstyrelsen skulle pröva ansökningen samt bestämma huruvida restitution skulle utgå och, där så vore fallet, fastställa restitutionsbeloppet.

I sitt den 21 oktober 1937 avgivna betänkande rörande fiskerinäringens avsättningsförhållanden (SOU 1937: 41) anslöt sig *1935 års fiskeriutredning* till

nyssnämnda förslag. Enligt utredningens mening borde dock restitutionen utsträckas till att gälla all bensin, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske. I anslutning till ett av utredningen framlagt förslag om inrättande av en särskild fiskeristyreelse föreslog utredningen även den ändringen i det tidigare förslaget, att fråga om restitution av bensinskatt skulle prövas av fiskeristyrelsen.

1937 års automobilskatteutredning, som efter remiss avgav yttrande över 1935 års fiskerikutrednings förslag, anförde i sitt betänkande (SOU 1937:53) — vari bl. a. föreslogs en höjning av bensinskatten från 10 till 12 öre per liter — i nu ifrågakvarande hänseende följande.

Automobilskatteutredningen har verkställt vissa undersökningar för utvärderande av, huruvida och i vad mån det vore möjligt att genom tillsats av färgämne till bensin, som användes för sjötrafik, skilja denna bensin från sådan, som användes vid automobildrift. De verkställda undersökningarna ha givit vid handen, att ett dylikt förfarande visserligen är tekniskt genomförbart, men att det skulle komma att medföra betydande svårigheter att åvägbringa effektiv kontroll över, att för sjötrafik avsedd bensin icke användes för automobildrift. Vid sådant förhållande har utredningen icke ansett sig kunna förorda införandet av färgning av bensin.

Då den föreslagna höjningen av bensinskatten kommer att kännbart träffa fiskerinäringen, synes önskvärt, att restitution av skatt å bensin, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske, kan verkställas direkt till förbrukaren. Mot det av 1935 års fiskerikutredning framlagda förslaget till restitutionsfrågans ordnande beträffande bensin, använd för nu angivet ändamål, har automobilskatteutredningen ej annan erinran än att utredningen anser, att restitutionsförfarandet, i varje fall så länge särskild fiskeristyreelse ej finnes inrättad, lämpligen bör överlätas åt tullverket. Huruvida dessa restitutionsärenden skola handläggas centralt av generaltullstyrelsen eller av tullverkets lokalförvaltningar innefattar ett spörsmål, vartill utredningen ansett sig ej ha anledning fatta ståndpunkt.

På grund av det anförda får automobilskatteutredningen tillstyrka bifall till 1935 års fiskerikutrednings ifrågakvarande förslag om restitution av skatt erlagd för bensin, som förbrukats vid yrkesmässigt utövande av fiske, med den ändring blott att frågor om restitution av erlagd bensinskatt skola prövas av tullverket.

Över automobilskatteutredningens förenämnda förslag avgåvos efter remiss yttranden av ett flertal myndigheter. Förslaget tillstyrktes av *lantbruksstyrelsen* och *länsstyrelserna i Södermanlands och Jönköpings län*. Flertalet remissinstanser ställde sig emellertid avvisande till förslaget och avstyrkte det samma. Av innehållet i yttrandena må här återgivas följande.

Statskontoret yttrade bl. a. följande:

Det nu framkomna förslaget till ett restitutionsförfarande bygger på de av fiskarne på heder och samvete avgivna uppgifterna angående bensinförbrukningen vid utövandet av yrkesmässigt fiske. Såvitt statskontoret kan finna saknar statsverket nära nog varje möjlighet att utöva effektiv kontroll över de lämnade uppgifternas riktighet. Ämbetsverket förmenar, att ett dylikt intygsförfarande är förenat med alltför påtagliga risker för missbruk för att kunna tillrådas, och anser det näppeligen kunna försvaras att utsätta betydande grupper av yrkesutövare för de moraliska påfrestningar, som äro därmed förbundna. Även för en samvetsgrann fiskare lär det för övrigt er-

bjuda vissa svårigheter att avgöra, i vilken utsträckning den av honom förbrukade bensinen använts vid utövande av yrkesmässigt fiske och ej för annan motorbåtstrafik.

Till stöd för förslaget om direkt restitution har åberopats, att ett sådant restitutionsförfarande befunnits möjligt att genomföra i våra grannländer Danmark och Norge. Såvitt statskontoret kan finna av de lämnade uppgifterna innebär förfarandet i dessa länder en högre grad av trygghet mot missbruk än enligt förslaget, i Danmark genom att ansökningarna skola ingivas till de i de lokala fiskeriförhållandena väl insatta fiskerikontrollörerna, och i Norge dels genom att restitution medgives endast fiskare, införda i fiskaremantalet, dels ock genom att kontrollen utövas av lokal polismyndighet.

Statskontoret måste därför ställa sig avvisande till förslaget om direkt restitution av bensin, förbrukad vid utövandet av yrkesmässigt fiske. Skulle likväl denna utväg anses böra tillgripas, vill ämbetsverket förorda, att endast en del av skatten, förslagsvis 6 öre per liter, restitueras till fiskarne. Härigenom skulle en avsevärd skattelindring ernås på samma gång som frestelsen till missbruk av restitutionsrätten komme att minska. En förutsättning för dylik restitution bör emellertid enligt ämbetsverkets mening vara, att den första kontrollen och granskningen av restitutionsansökningarna överlämnas till någon i de lokala förhållandena insatt myndighet, förslagsvis landsfiskalerna. Den del av skatten, som icke direkt återbetalas, lär — liksom nu är fallet — kunna ställas till förfogande att användas för fiskerinäringens främjande.

Generaltullstyrelsen riktade en ingående kritik mot förslaget i förevarande del och anförde därvid i huvudsak följande:

Att i här åsyftade fall utan vidare tillämpa samma ordning som gällde vid restitution av skatt för s. k. industribensin läte sig icke göra. Vid nämnda restitution grundades kontrollen på granskning av vederbörande industri-företags bokföring, vilken i allmänhet icke ägde nöjaktig motsvarighet hos fiskerinäringens utövar, och restitution beviljades endast för en minimikvantitet av 500 liter i kvartalet, vilket förhållande, tillämpat å fiskenäringen, skulle göra rättigheten värdelös för ett mycket stort antal fiskare. Att å andra sidan ställa industrien och fiskerinäringen på detta speciella område under olika villkor skulle knappast kunna te sig fullt rättvist. Den s. k. industribensinen användes ofta inom småindustrier och andra smärre företag, vilka i allmänhet på grund av minimikvantitetsbestämmelsen vore uteslutna från all restitutionsrätt.

Enligt styrelsens mening kunde det föreliggande förslaget om direkt restitution till fiskerinäringens utövar icke betraktas såsom godtagbart ur statens synpunkt. Det skulle lämna så avsevärda luckor i kontrollen, att därigenom direkt uppmuntrades till missbruk. Med hänsyn härtill och då bensinskatten även efter den ifrågasatta höjningen måste betecknas såsom moderat, åtminstone i jämförelse med vad i de flesta andra länder uttoges i dylik avgift, ville det synas, som om skäl ej föreläge att övergiva det hittills i Sverige tillämpade systemet med kollektiv restitution till fiskerinäringen. Givetvis vore härvid från styrelsens sida ej någon erinran att göra mot att det nuvarande beloppet av denna restitution, 90 000 kronor, höjdes upp emot den summa, som belöpte å fiskerinäringens hela bensinkonsumtion, förslagsvis uppskattad till ett par hundratusen kronor.

Skulle emellertid styrelsens uppfattning ej vinna gillande, ville styrelsen i allt fall hava påvisat vissa uppenbara olägenheter, som komme att föreligga, därest det ålades tullverket att ombesörja direkt restitution till fiskare. En

ligt styrelsen under hand tillställda uppgifter skulle antalet fiskebåtar, framdrivna med bensin, uppgå till över 4 600 med inombordsmotor och över 2 600 med utombordsmotor. Till jämförelse kunde meddelas, att antalet näringsidkare, som begagnade sig av restitution för s. k. industribensin, beräknades uppgå till allenast 200 å 300. Redan antalet fiskare skulle göra det omöjligt för tullverket att ingå på någon närmare kontrollverksamhet, vilken för övrigt skulle äga föga stöd i objektivt påvisbara fakta. Härtill komme fiskarnes stationering ute på kusterna, ofta fjärran från tullkamrarnas förlägningsorter. Kostnaderna för tulltjänstemäns eventuella resor för närmare granskning — sådana som förekomme på industrirestitutionens område — skulle antingen uppsluka vinsten av restitutionen eller, om de mot eljest gängse principer lades på det allmänna, vålla detta en ekonomisk uppoffring, som ej stode i rätt förhållande till de intressen, vilka vore i fråga.

Styrelsen funne sig därför bestämt böra avstyrka det föreliggande förslaget om tullverkets befattning med bensinskatterestitution åt fiskerinäringens utövare.

I stället kunde det måhända, därest förslaget om imrättande av en särskild fiskeristyrelse av statsmakterna lämnades utan avseende, befinnas genomförbart, att lantbruksstyrelsen bleve betrodd med ifrågavarande förvaltningsbestyr, särskilt om desamma kunde ordnas — i stället för i restitutionsform — såsom en genom lämpliga mellanhänder skeende distribution till fiskarne av skattefri bensin. En närmare utredning härom syntes ej vara ur vägen. Särskilt borde därvid tagas under omprövning i vad mån medverkan skulle kunna lämnas från lokala fiskerifunktionärer, såsom hushållningssällskapens instruktörer och konsulenter, vilka hade direkt kontakt med fiskerinäringens utövare.

Även *kommerskollegium* avstyrkte förslaget i nu ifrågavarande del samt hänvisade till ett av kollegiet avgivet yttrande över 1935 års fiskeriutrednings betänkande. I nämnda yttrande hade kollegiet anfört, bl. a., att det föreslagna restitutionsförfarandet vore förenat med den allvarliga olägenheten, att kontrollen över att restitution ej orättmätigt åtnjötes knappast syntes kunna ordnas på fullt tillfredsställande sätt, även om rätt vidlyftiga anordningar träffades i detta syfte. Däremot hade kollegiet intet att invända mot att till fiskerinäringens främjande ansloges ett belopp av automobilskattemedlen, som i stort sett kunde anses motsvara skatten å bensin, förbrukad vid yrkesmässigt utövande av fiske.

Länsstyrelsen i Blekinge län sade sig i anslutning till ett av *Blekinge läns havsfiskeförening* avgivet yttrande i frågan vilja på det kraftigaste understryka angelägenheten av att restitution även i fortsättningen måtte ske i enlighet med nuvarande bestämmelser. Länsstyrelsen yttrade vidare bl. a:

Vad Blekinge län anginge hade de återburna medlen år efter år oavkortade tillfallit länets havsfiskeförening. Dessa medel kunde alltså betraktas som indirekta medlemsavgifter just från de fiskare, som finge mest nytta av medlens användning. Länsstyrelsen kunde vitsorda, att havsfiskeföreningen på ett utmärkt sätt förmedlat dessa medels användning till det blekingska fiskets fromma, och det syntes ej sakna sin psykologiska betydelse att det varit fiskarnes egna förtroendemän som på detta sätt tillerkänts bestämmanderätten beträffande medlens tillgodogörande. Väl hade i 1935 års fiskeriutrednings betänkande föreslagits, att av de bensinskattemedel, som uttoges av sjötrafiken, ett belopp av 90 000 kronor — alltså samma belopp som det,

vilket för närvarande högst finge utgå som restitution av bensinskatt beträffande fiskebåtar — skulle efter Kungl. Maj:ts bestämmande få användas till fiskerinäringens befrämjande »såsom gottgörelse för den skada, som vållas fisket av motorbåtstrafiken». I betänkandet finnes dock ej därutöver någon antydning om till vilka slag av fisket befrämjande åtgärder, som dessa medel skulle utgå, varför det vore ovisst, om utsikt förefunnnes att av dessa nya medel skulle kunna till förfogande för länets havsfiskeförening ställas ungefär lika stort belopp som hittills. Men även om så skulle vara fallet, hölle länsstyrelsen före, att den nytta, som havsfiskeföreningen hittills utträttat, varit så stor och att behovet av ytterligare åtgärder i denna riktning vore så framträdande, att föreningen vore väl förtjänt av att — på sätt skulle möjliggöras genom båda dessa 90 000 kronors anslag — få sitt årliga statsbidrag fördubblat, och länsstyrelsen ansåge sannolikt att förhållandet i detta hänseende vore likartat även i de andra län, som berördes av denna fråga.

Länsstyrelsen i Örebro län instämde i ett av *länets hushållningssällskaps förvaltningsutskott* avgivet yttrande, däri anfördes:

Förvaltningsutskottet ansåge sig böra avstyrka förslaget att restitution av bensinskatt skulle ske till sötvattensfiskarne direkt. De penningbelopp, vilka på så sätt skulle restitueras till varje fiskare som använt bensin vid fisket, skulle bliva ganska små och betyda ganska litet för de enskilda fiskarne. För Örebro läns del representerade likvisst det sammanlagda beloppet en summa av ca 2 000 kronor, vilken utan varje avdrag för förvaltnings- eller resekostnader användes till gemensamt gagn för fiskarne huvudsakligen i form av fiskodlingsåtgärder. Det ville synas, att större allmänt gagn, jämväl för fiskarne, vunnos genom medlens användning på detta sätt än om de skulle plottras bort i småposter enligt det föreliggande förslaget. Detta senare skulle säkerligen också medföra större utgifter för kontroll, varigenom dividenderna för de enskilda fiskarne skulle ytterligare minskas. Någon vinst av förslaget kunde förvaltningsutskottet alltså icke se men väl olägenheter och tyngande kontroll.

I *proposition nr 234 till 1938 års riksdag* framlade Kungl. Maj:t förslag till ändrade bestämmelser rörande automobilbeskattningen. I propositionen upptogs till behandling även frågan om ändrade regler för restitution av bensinskatt till fiskets utövare. Efter att ha redogjort för automobilskatteutredningens förslag och innehållet i remissyttrandena anförde departementschefen följande:

Rätt till restitution av skatt för bensin, använd för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske, tillkom ursprungligen genom beslut vid 1927 års riksdag. I den proposition, nr 173, vari förslag härom framlades för riksdagen, anförde föredragande departementschefen, bl. a., att ett godtagbart uppslag till lösande av frågan om restitution direkt till fiskarbefolkningen då ännu icke framkommit men att en kollektiv restitution till fisket syntes kunna ifrågakomma och vara ägnad att rätt väl tillgodose fiskarnes gemensamma intressen. Detta uttalande synes alltjämt äga tillämpning. Liksom tidigare uppslag till lösning av denna fråga lider det nu föreliggande förslaget onekligen av den svagheten, att det, för ävägbringande av en något så när nöjaktig kontroll från statens sida över att restitutionsrätten icke missbrukas, skulle erfordras vidtagande av åtgärder, vilka icke stå i rimligt förhållande till den jämförelsevis ringa fördel, som förslaget skulle kunna bereda varje enskild fiskare. Vid frågans bedömande bör vidare beaktas, att den nuvarande kollektiva restitutionsformen ansetts vara att föredraga även på håll, som direkt representera fiskerinäringens intressen.

Därest direkt restitution medgives för fiskarbefolkningen, skulle samma förman icke gärna kunna förvägras vissa andra grupper av bensinförbrukare, såsom motorbåtsägare, vilka icke äro fiskare, jordbrukare med flera. Det behöver icke närmare utvecklas, vilka svårigheter i kontrollhänseende en dylik utsträckning av restitutionsrätten skulle medföra. Det förtjänar framhållas, att vid årets riksdag motionsvis framförts krav på skattefrihet för bensin, som förbrukas uteslutande i jordbruksdrift.

I sitt av 1938 års riksdag godkända betänkande nr 16 — vari bl. a. förordats en höjning av bensinskatten från 10 till 12 öre — anförde *1938 års bevillningsutskott* bl. a. följande:

Den av utskottet förordade höjningen av bensinskatten kommer givetvis att träffa icke blott ägare av motorfordon utan även andra grupper av bensinförbrukare, såsom utövare av yrkesmässigt fiske, jordbrukare, motorbåtsägare med flera. I syfte att söka undanröja verkningarna av bensinskatten för sjötrafiken har automobilskatteutredningen verkställt undersökningar angående möjligheten att genom tillsats av färgämne till bensin, som användes för nämnda trafik, skilja denna bensin från sådan som användes vid automobildrift. Ett dylikt förfarande har visserligen visat sig vara tekniskt genomförbart, men utredningen har, med hänsyn till svårigheten att åvägabringa en effektiv kontroll över att färgad bensin ej användes för automobildrift, icke ansett sig kunna förorda bestämmelser om färgning av bensin. För tillgodoseende av fiskarens intresse har automobilskatteutredningen i huvudsak förordat av 1935 års fiskeritutredning framlagt förslag om restitution av skatt å bensin, som förbrukats i yrkesmässigt fiske, direkt till de fiskare, som för angivet ändamål använt bensin. I åtskilliga yttranden över detta förslag hava starka betänkligheter anförts mot detsamma, och en del representanter för fiskerinäringen hava ansett den nuvarande kollektiva restitutionsformen vara att föredraga. Departementschefen har av anförda skäl ansett sig icke kunna biträda utredningens förslag utan förordat bibehållande av det nuvarande kollektiva restitutionsförfarandet.

Av det anförda framgår, att det är förenat med stora svårigheter att upphäva verkningarna av bensinskatten för andra bensinförbrukare än dem som jämlikt skattens syfte skola därav beröras. För fiskarens vidkommande synas olägenheterna av bensinskatten i stort sett hava undanröjts genom den nuvarande kollektiva restitutionen av nämnda skatt. Därest den av utskottet förordade höjningen av bensinskatten godkännes av riksdagen, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t kommer att taga under omprövning frågan om storleken av det belopp, som efter skattehöjningen bör kollektivt restitueras till fisket.

I en vid *1940 års riksdag* väckt motion II: 174 (av herrar Johansson i Öckerö och Hansson i Hönö) hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av bestämmelserna om restitution av bensinskattemedel till fiskerinäringen, att restitution av nämnda skatt finge i sin helhet utgå direkt till förbrukarna.

På hemställan av bevillningsutskottet (betänkandet nr 42) avslog riksdagen motionen.

Frågan om restitution eller om borttagande av skatten å bensin, som användes inom fiskerinäringen, har berörts i fyra av de till behandling i nu före-

varande betänkande upptagna *motionerna*, nämligen i de likalydande motionerna I: 2 och II: 8 samt i de likalydande motionerna I: 202 och II: 323. Av motiveringen i nämnda motioner må här återgivas följande.

I motionerna I: 2 och II: 8 har anförts bl. a. att under budgetåren 1931/32 t. o. m. 1944/45 hade förbrukningen av bensin för fisket uppgått till ca 18 à 19 milj. liter varå i bensinskatt erlagts 3 126 372 kronor. Av ifrågavarande belopp hade en kollektiv restitution utgått till fiskets gemensamma intressen med 1 400 000 kronor. De erlagda skattebeloppen hade sålunda överstigit restitutionsanslagen med inte mindre än 1 726 372 kronor på de 14 år, som det här vore fråga om. Anslagsmedlen fördelades mellan de olika länen efter beräkningar av fiskeritjänstemännen rörande bensinförbrukningen inom varje län. Medlen hade huvudsakligen använts till fiskodling och fiskinplantering, till anläggning och förbättring av fiskehamnar och bryggor samt till föreningsverksamheten bland fiskare. Enligt bestämmelser om bidrag för byggandet av statsunderstödda fiskhamnar kunde av statsmedel utgå 90 % av kostnaderna. Från restitutionsanslaget hade beviljats medel för bestridande av de 10 % av kostnaderna, som fiskare själva skulle svara för. Vidare hade bidrag utgått till telefonförbindelser, elektrifiering av fiskelägen, till farleder och fyrar, navigationskurser, vattenledningar, förvarings- och förädlingsanläggningar för fiskprodukter m. m.

I motionerna har vidare framhållits att fiskare syntes böra, liksom flyget m. fl., erhålla full återbäring av vad de erlade i bensinskatt direkt till förbrukaren och icke, såsom skett hittills, kollektivt genom hushållningssällskapen. Genom ett dylikt förfarande beginges i många fall en mycket stor orättvisa mot de fiskare, som hade bensinmotorer i sina fiskebåtar. Man kunde tänka sig, vilket också hade hänt, att en grupp fiskare från en viss del av ett län, som icke använde bensin i sina fiskebåtar, kunde få ett anslag av restituerad bensinskatt, då däremot fiskare från en annan del av länet, som begagnade sig av bensin i sina båtar, icke hade möjligheter att erhålla någon som helst del av den restituerade bensinskatt som de själva inbetalat. Det kunde också sägas, att det vore oegentligt, att endast de fiskare, som förbrukade bensin, skulle bidra till åtgärder av nämnt slag.

Slutligen ha motionärerna hänvisat till ett flertal framställningar till Kungl. Maj:t, däri hemställts om borttagande av skatten å bensin, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske, eller om medgivande av restitution direkt till förbrukarna.

I motionerna I: 202 och II: 323 har erinrats om de betydelsefulla ändamål, vartill restituerade bensinskattemedel till fiskerinäringen använts. I fortsättningen liksom hittills föreläge enligt motionärernas mening uppgifter som motiverade en kollektiv restitution länsvis av bensinskatt till fiskerinäringens främjande. Därjämte borde emellertid undersökas huruvida icke en restitution direkt till fiskare borde göras. Den nuvarande skatten å bensin och motorsprit beräknades uppgå till 18 öre per liter. Enligt Kungl. Maj:ts proposition

nr 5 till innevarande års riksdag föresloges höjning av skatten med ytterligare 20 öre per liter. Efter kriget arbetade den svenska fiskerinäringen under sådana förhållanden, att den hade svårt att bära någon ytterligare fördyring av driftkostnaderna. I förslaget till förordning om denna tillfälliga skatt å bensin föreskrevs, att angående restitution av skatt, som i förordningen avsåges, skulle bestämmelserna i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit äga motsvarande tillämpning. Detta betydde, att kollektiv restitution av den tillfälliga skatten å bensin skulle kunna ske. Fråga vore om inte någon anordning kunde vidtagas, så att restitution av denna tillfälliga bensinskatt kunde ske direkt till fiskare. Därest detta ur kontrollsynpunkt tekniskt vore genomförbart, behövde skatteförslagets syfte icke i högre grad frångås, därest återbäringen skedde i efterhand.

Restitution av skatt å bensin, som användes inom jordbruket.

För jordbrukets del finnes ingen motsvarighet till de för fisket gällande restitutionsreglerna beträffande bensinskatt. Frågan härom har emellertid varit föremål för uppmärksamhet i olika sammanhang. Sålunda ha bl. a. 1938 och 1939 års riksdagar haft att taga ställning till motionsvis framförda yrkanden om lättnader i beskattningen av bensin, som förbrukas inom jordbruket.

I två vid 1938 års riksdag väckta likalydande motioner I: 53 (av herr Anton Pettersson m. fl.) och II: 51 (av herr Werner i Höjen m. fl.) hemställdes, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om utredning och förslag angående på vilket sätt bensin som förbrukades uteslutande i jordbruksdrift skulle kunna befrias från att belastas av för vägväsendet avsedd beskattning.

1938 års bevillningsutskott, som upptog förevarande motioner till behandling i samband med propositionen nr 234 angående ändring i 1922 års förordning om automobils katt m. m., anförde i sitt förut omnämnda betänkande nr 16 bl. a., att utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t komme att ägna uppmärksamhet åt frågan, huruvida det vore möjligt att vidtaga några åtgärder till lindrande av bensinskattens verkningar för — förutom yrkesfiskare — andra förbrukare, som rätteligen icke borde drabbas av skatten.

På hemställan av utskottet lämnade 1938 års riksdag motionerna utan åtgärd.

I en vid 1939 års riksdag väckt motion II: 309 (av herrar Werner i Höjen och Pettersson i Rosta) hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag till sådan ändring i 1929 års förordning om särskild skatt å bensin och motorsprit att i jordbruksdrift förbrukad bensin befriades från erläggande av bensinskatt.

1939 års bevillningsutskott anförde i sitt över bl. a. förevarande motion avgivna betänkande nr 3 i hithörande delar följande.

I motionen II: 309 har framställts krav om skattefrihet för bensin, som förbrukas i jordbruksdrift. I samband med förslaget till omläggning av auto-

mobilbeskattningen var samma fråga i anledning av väckta motioner föremål för 1938 års riksdags uppmärksamhet. Av skäl som framgå av den tidigare redogörelsen beslöt riksdagen på hemställan av bevillningsutskottet avslå sistnämnda motioner. Vad angår det i den förevarande motionen framlagda förslaget till lösning av frågan om restitution av skatt å bensin, använd i jordbruksdrift, finner utskottet detta förslag lida av den svagheten att en något så när nöjaktig kontroll över att restitutionsrätten ej missbrukas skulle erfordra åtgärder, vilka ej stå i rimligt förhållande till den relativt ringa fördel, som förslaget skulle komma att bereda varje enskild jordbrukare. Det är vidare givet att, därest sådan rätt medgives jordbrukare, samma förmån icke skulle kunna förvägras andra grupper av bensinförbrukare, vilka rätteligen icke borde drabbas av ifrågasvarande skatt. En sådan utsträckning av restitutionsrätten skulle emellertid föranleda ytterligare svårigheter i kontrollhänseende. Enligt vad utskottet inhämtat är den i motionen berörda frågan föremål för närmare övervägande inom lantbruksstyrelsen. På grund härav och då, på sätt 1938 års bevillningsutskott anförde, det torde kunna förväntas, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan, anser sig utskottet icke böra förorda bifall till motionärernas hemställan om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i förevarande ämne.

I enlighet med utskottets hemställan lämnades ovannämnda motion II: 309 av 1939 års riksdag utan åtgärd.

Frågan om restitution av skatt å bensin, som användes inom jordbruket, har behandlats i tre av de till behandling i nu förevarande betänkande upptagna *motionerna*, nämligen i de likalydande motionerna I: 115 och II: 218 samt i motionen II: 222. Av innehållet i motionerna må här återgivas följande.

I motionerna I: 115 och II: 218 har erinrats om den höjning av bensinskatten som föreslagits i proposition nr 5 till innevarande års riksdag. Ökad beskattning på bensinen skulle enligt motionärernas mening medföra, att bensintraktorerna komme att omäändras till fotogendrift, vilket i sin tur skulle giva till resultat en ökad förbrukning av såväl fotogen som smörjoljor för uppnående av samma arbetsresultat. Då priset i svensk hamn på fotogen och bensin i stort sett vore detsamma, skulle alltså en onödig förbrukning av hårdvaluta bliva följden. Någon begränsning i användningen av drivmedel inom jordbruket med åtföljande produktionsminskning för att härigenom åstadkomma minskning i förbrukning av importerade drivmedel hade i varje fall icke ifrågasatts. Det verkliga förhållandet syntes vara, att man förbisett användningen av bensin för jordbrukets traktorer, vilket sannolikt sammanhängde med att bensintraktorer först under sista halvåret 1947 började i större utsträckning importeras till Sverige. Med hänsyn till jordbrukets trängande behov av traktorer med tillhörande redskap vore importen av traktorer nödvändig. Även om den ökade förbrukning av fotogen och smörjoljor, som skulle bli följden vid några tusen bensindrivna traktormotorers ändring till fotogendrift, icke ansåges så betydelsefull, vore dock den minskning av traktors motorstyrka och arbetsresultat, som bleve följden, ur jordbrukets synpunkt desto allvarigare. Om traktorn vid bensindrift vore avsedd att användas för en 2-skärig 12" plog på flertalet jordar, skulle änd-

ringen kanske medföra att i regel endast 1-skärig plog med åtföljande försämrat arbetsresultat skulle kunna användas. Traktorn skulle härigenom fördyras, arbete och material förbrukas, samtidigt som ett sämre arbetsresultat med traktorn skulle uppnås, varjämte för landet som helhet en onödig kapitalinvestering skedde. Även när det gällde svensktillverkade traktorer skulle möjlighet till bensindrift medföra många fördelar.

Motionärerna ha vidare framhållit att nyssnämnda fråga aktualiserade bränslefrågan i stort inom jordbruket. De tillämpade beskattningsprinciperna med frihet från skatt på fotogen i stället för skatterestitution på bensin, som användes för jordbruksändamål, hade medfört, att de bensinkonstruerade motorerna vid importen till Sverige ändrades för fotogendrift, varigenom jordbruket erhöle en maskin som bleve mindre lättskött än bensinmotorn och med minskad motorstyrka och arbetskapacitet. Ur nationalekonomisk synpunkt bleve resultatet ökad förbrukning av valuta på grund av den något större traktor jordbrukaren måste skaffa för att få tillräcklig motorstyrka vid fotogendrift samt, såsom redan framhållits, ökad förbrukning av fotogen och smörjolja.

Motionärerna ha slutligen understrukt, att då den principen valts, att bensinskatten helt vore avsedd för vägnarnas underhåll, vore det också logiskt, att bensin använd för jordbruksändamål vore skattefri, således icke endast bensin, som användes för jordbrukstraktorer, utan även bensin för hjälpmotorer till skördetröskor och stationära motorer för mjölkmaskiner m. m.

Även i motionen II: 222 ha framhållits de olägenheter som en omändring till fotogendrift av bensindrivna traktorer skulle medföra. Enligt vad i motionen framhållits syntes tidpunkten nu vara inne för medgivande av restitution av skatt å bensin, som användes inom jordbruket. Mot medgivandet av restitution kunde invändas, att jordbrukaren använde bensin för t. ex. sin personbil och därvid skulle missbruka bensinskattefriheten även för denna bensin. Häremot kunde anföras, att prejudikat redan förefunnes i det system som tillämpades, då viss petroleumprodukt användes för drivande av automobil, t. ex. brännolja för dieselmotorer. Härvid inlevererade bilägaren bränsleskatten i efterskott, varvid förbrukad kvantitet brännolja uppgäves. Bilägaren vore härvid icke skyldig att verifiera eller på annat sätt styrka förbrukningen av brännolja. I fråga om jordbrukets traktorer syntes, om en kontroll av förbrukad kvantitet ansåges nödvändig, en tillfredsställande kontroll kunna vinnas med hjälp av befintliga krisorgan eller sedermera av lantbruksnämnderna. Jordbrukets storlek, odlade grödor samt dagsverksjournaler med uppgift om körtimmar med traktorn gäve en god ledning för kontrollanten för bedömning av förbrukad kvantitet. Eventuellt vore en viss grundtilldelning för viss storlek på jordbruk tänkbar.

Utskottets yttrande.

I utskottets betänkande nr 8 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 5 med förslag till förordning om särskild automobilskatt, m. m. —

i vilket betänkande utskottet bl. a. förordat en skärpning av bensinbeskattningen fr. o. m. den 1 april 1948 med 27 öre per liter — har omnämnts, att i vissa motioner framförts yrkande om införande av rätt till restitution av skatt för bensin, som använts i jordbruk eller yrkesmässigt bedrivet fiske. I detta hänseende anförde utskottet, att införandet av en dylik restitutionsrätt vore förenad med åtskilliga svårigheter av teknisk natur, vilka krävde noggranna överväganden. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande spörsmål kunde lösas fristående från frågan om skärpning av bensinbeskattningen hade utskottet ansett det lämpligt att först i ett senare betänkande framlägga sin ståndpunkt i dessa restitutionsfrågor.

Vad angår frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes för jordbruket, har i de likalydande motionerna I:115 (av herr Hjalmar Nilsson m. fl.) och II:218 (av herr Hægglom m. fl.) hemställts, att riksdagen måtte *dels* besluta om restitutionsförfarande för bensin för jordbrukets drift, vilket förfarande skulle avse antingen skatten för bensin i dess helhet eller den föreslagna tilläggsskatten för bensin, *dels ock* i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag beträffande formerna för restitutionsförfarandet. Vidare har i motionen II:222 (av herr Nilson i Spånstad) hemställts, att riksdagen måtte besluta, att restitution av bensinskattmedel för bensin, som användes inom jordbruket, beviljades enligt samma grunder som nu tillämpades för inom fiskerinäringen använd bensin. I fråga om motiveeringen för dessa yrkanden har särskilt åberopats dels den aktuella skärpningen i bensinbeskattningen och dels den omständigheten, att f. n. importerades från England ett betydande antal traktorer, byggda för bensindrift.

Utskottet vill till en början understryka, att frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes för jordbrukets drift, självfallet fått ökad betydelse i anledning av den vid årets riksdag beslutade höjningen av bensinbeskattningen fr. o. m. den 1 april 1948 från 18 till 45 öre per liter. Såsom utskottet i annat sammanhang framhållit måste denna skärpning i bensinbeskattningen visserligen anses vara av tillfällig natur, men även en skattehöjning på kortare tid föranleder givetvis, att kravet på rätt till sådan restitution varom här är fråga ägnas särskild uppmärksamhet.

Då utskottet i vissa tidigare avgivna betänkanden rörande skärpning av den indirekta beskattningen förordat, att dylika skärpningar genomfördes, har utskottet samtidigt därmed betonat, att skärpningarna icke borde drabba den speciella näringsgren eller verksamhet, som gjordes till föremål för skärpt beskattning, utan i stället borde slå igenom i konsumentpriserna. Beträffande bensin, som användes vid jordbrukets drift, torde det knappast vara praktiskt möjligt att vidtaga sådana anordningar att kostnadsökningarna i anledning av skärpningen av skatten å bensin kunna överflyttas å konsumenterna genom mera generella höjningar av priserna på jordbrukets produkter. Även denna omständighet förtjänar att beaktas vid ett ståndpunktstagande till den nu föreliggande restitutionsfrågan.

Skärpningen i bensinbeskattningen kommer vidare att medföra, att frågan

om rätt till restitution av erlagd skatt för bensen, som använts vid jordbrukets drift, fått en större ekonomisk räckvidd än tidigare för varje enskild förbrukare. Detta bör å andra sidan föranleda, att åtgärder i syfte att tillmötesgå de i motionerna framförda önskemålen måste övervägas med särskilt beaktande av frågans rent ekonomiska sida såväl ur kontrollsynpunkt som eljest.

För egen del är utskottet i princip av den uppfattningen, att — då de genom bensenbeskattningen inflytande skattemedlen äro avsedda att bidra till täckande av kostnaderna för vägväsendet — kompensation bör lämnas jordbruket för de särskilda kostnader som uppkomma till följd av beskattningen av bensen som användes såsom drivmedel för jordbrukets maskiner. Huruvida kompensationen bör avse endast tillägsskatten å bensen eller göras mera omfattande vill utskottet i detta sammanhang lämna öppet.

Beträffande det närmare tillvägagångssättet för genomförandet av en restitutionsrätt med avseende å bensen, som användes för jordbrukets drift, anser utskottet sig icke kunna med ledning av nu föreliggande utredningsmaterial anvisa en slutgiltig lösning av denna fråga.

Emellertid har inom utskottet diskuterats olika utvägar för anordnandet av ett restitutionsförfarande. Sålunda har ifrågasatts, huruvida icke en kompensation för bensenbeskattningen skulle kunna genomföras på så sätt, att vid den årliga jordbruksregleringen beaktades jämväl de av bensenbeskattningen föranledda kostnadsökningarna för vissa jordbruk. En annan lösning av restitutionsfrågan, vilken åtminstone provisoriskt skulle kunna visa sig acceptabel, vore den att statens livsmedelskommission eller annan statlig myndighet erhöle bemyndigande att efter ansökan utanordna individuell ersättning med belopp, motsvarande vad som enligt företedd utredning kunde antagas hava erlagts i bensinskatt för i första hand bensen som förbrukats för traktordrift. I dylika fall borde ersättningsbeloppets storlek grundas — icke endast på styrkta uppgifter rörande omfattningen av verkställda bensininköp under en närmare angiven tidsperiod — utan även på vunna upplysningar rörande traktorns storlek och användningstid, jordbrukets areal o. d. Jämväl den utvägen skulle måhända kunna vara framkomlig, att restitutionsrätten på ett eller annat sätt sammankopplades med den bensinransonering, som inom en nära framtid torde komma att genomföras.

I enlighet med det nu anförda tillstyrker utskottet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning rörande frågan om rätt till restitution av skatt för bensen, som användes för jordbrukets drift. Resultatet av denna utredning bör föreläggas 1949 års riksdag.

Med hänsyn bl. a. till den i motionerna omnämnda importen från England av bensindrivna traktorer synes det emellertid angeläget att restitution av skatt för bensen som användes vid jordbruket till bensindrivna traktorer medgives åtminstone i viss utsträckning redan fr. o. m. den 1 april 1948. Utskottet anser sig därför böra föreslå, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att —

därest det skulle visa sig praktiskt möjligt att genomföra en individuell restitution i dylika fall — förordna om restitution av *tilläggs-skatten* å sådan bensin, som förbrukats vid jordbruket till bensindrivna traktorer under tiden den 1 april 1948—den 31 mars 1949. Restitutionsrätten bör självfallet omfatta endast tilläggs-skatten å sådan bensin som använts vid jordbrukets skötsel i mera inskränkt bemärkelse; till den del traktorer användas för landsvägskörning eller skogstransporter bör restitution ej ifrågakomma. Vid utnyttjandet av nu nämnda bemyndigande bör tillses, att några mera invecklade regler för rätten att åtnjuta restitution icke uppställas; tvärtom bör restitution utgå efter förhållandevis schematiska grunder. Det nu gällande villkoret att restitution enligt 1929 års kungörelse må beviljas endast om förbrukningen under ett kvartal överstigit 500 liter torde böra jämkas på så sätt att restitution må åtnjutas därest kvartalsförbrukningen kan antagas ha överstigit 100 liter. Skulle de praktiska svårigheterna att utnyttja detta bemyndigande visa sig alltför stora, förutsätter utskottet att i det förslag, som kan komma att framläggas i anledning av den av utskottet förordnade utredningen, upptagas bestämmelser om retroaktiv rätt till restitution av bensinskatt i samma omfattning som avses i nyssnämnda bemyndigande. Utskottet förutsätter, att dessa uttalanden från utskottets sida, därest de lämnas utan erinran av riksdagen, komma att medföra, att någon ombyggnad av de importerade bensintraktorerna icke verkställs i större omfattning.

Vad härefter angår frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes vid yrkesmässigt bedrivet fiske, har i de likalydande motionerna I: 2 (av herr Emil Petersson) och II: 8 (av herr Utbult m. fl.) yrkats, att riksdagen måtte besluta, att bensinskatten skulle borttagas på sådan bensin, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske, eller, om detta av vissa skäl icke läte sig göra, att skatten restituerades direkt till förbrukaren, såsom i Danmark, eller att yrkesfiskare finge inköpa avgiftsfri bensin, såsom i Norge. Vidare har i de likalydande motionerna I: 202 (av herr Hällgren) och II: 323 (av herrar Skoglund i Umeå och Jonsson i Skedsbygd) hemställts, att riksdagen, därest höjning av bensinskatten beslutades, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning, huruvida utöver nuvarande system för kollektiv restitution till fiskerinäringen av erlagd bensinskatt jämväl återbäring direkt till fiskare av sådan skatt kunde ske, samt att Kungl. Maj:t till 1949 års riksdag måtte framlägga förslag i ärendet. I huvudsak samma yrkanden ha därjämte framställts i de likalydande motionerna I: 15 (av herr Gustaf Karlsson m. fl.) och II: 34 (av herr Johansson i Torp m. fl.), vilka båda motioner emellertid hänvisats till jordbruksutskottet.

Vad utskottet i det föregående anfört beträffande frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes för jordbruket, är i vissa hänseenden tillämpligt jämväl med avseende å frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, som användes vid yrkesmässigt bedrivet fiske. Ej heller såvitt angår spörsmålet om restitutionsrätt i sistnämnda hänseende är utskottet berett att

nu framlägga förslag till slutgiltig lösning av detsamma. Då utskottet — såsom framgår av det förut anförda — tillstyrkt att en utredning verkställdes av frågan om rätt till restitution av skatt för bensen, som användes för jordbrukets drift, torde det vara lämpligt att denna utredning finge avse jämväl förevarande restitutionsfråga. Utskottet förordar alltså, att utredning verkställas även av spörsmålet om rätt till restitution av skatt för bensen, som användes vid yrkesmässigt bedrivet fiske. Med hänsyn till att viss generell restitution redan nu beviljas fiskets utövare och då omfattningen av denna generella restitution bestämmes med utgångspunkt från storleken av de utav fiskets utövare faktiskt erlagda skattebeloppen, torde några provisoriska åtgärder i avvaktan på utredningsresultatet icke i detta fall vara erforderliga.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

1) i anledning av de likalydande motionerna I: 115 (av herr Hjalmar Nilsson m. fl.) och II: 218 (av herr Hæggbloom m. fl.) samt motionen II: 222 (av herr Nilson i Spånstad)

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig och förutsättningslös utredning snarast möjligt rörande frågan om rätt till restitution av skatt för bensen, som användes vid jordbrukets drift, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att — därest praktiska svårigheter icke skulle hindra genomförandet av restitution av förevarande slag — förordna om restitution av tilläggsskatt å sådan bensen, som förbrukats vid jordbruket till bensindrivna traktorer under tiden den 1 april 1948—31 mars 1949, därvid utskottet förutsätter, att bemyndigandet utnyttjas under beaktande av vad i detta betänkande anförts i nu berörda hänseende; samt

2) i anledning av de likalydande motionerna I: 2 (av herr Emil Petersson) och II: 8 (av herr Utbult m. fl.) samt de likalydande motionerna I: 202 (av herr Hällgren) och II: 323 (av herrar Skoglund i Umeå och Jonsson i Skedsbygd) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig och förutsättningslös utredning snarast möjligt rörande frågan om rätt till restitution av skatt för bensen, som användes för yrkesmässigt bedrivet fiske, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 11 mars 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Velander, Frans Ericson*, Heüman, Wehtje, Franzon, Ramberg, Sjö, Niklasson och Petrén; samt
från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Hagberg i Malmö, Björklund, Sandberg*, Orgård, Falk, Olson i Göteborg, Sundström, Andersson i Dunker och Larsson i Luttra.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

- 1) av herrar *Velander, Wehtje, Hagberg* i Malmö och *Olson* i Göteborg;
 - 2) av herr *Petrén*; samt
 - 3) av herrar *Andersson* i Dunker och *Larsson* i Luttra.
-